

Salget av reseptfrie smertestillende gikk ned i 2023

Foto: iStock.com

Salget av reseptfrie smertestillende og febernedssettende legemidler er redusert med syv prosent i 2023, sammenliknet med toppåret 2022. Salget er likevel på et høyere nivå enn før pandemien, viser nye tall fra Folkehelseinstituttet (FHI)

Selv om det reseptfrie salget av legemidler mot smerte og feber gikk ned med 7 prosent målt i doser i 2023 sammenliknet med toppåret 2022, var salget ni prosent høyere enn i 2019, viser nye tall fra FHI.

Paracetamol er det mest solgte reseptfrie legemidlet mot feber og smerte, etterfulgt av ibuprofen.

Det ble i 2023 totalt solgt i overkant av 11 millioner pakninger med paracetamol, en nedgang på seks prosent sammenliknet med 2022 målt i doser. Paracetamol utgjorde 59 prosent av det totale salget reseptfrie smertestillende legemidler i 2023. 60 prosent av dosene ble solgt i dagligvarehandelen (dagligvarebutikker, kiosker og bensinstasjoner).

– Paracetamol er i de fleste tilfeller førstevalg ved behandling av smerter og feber på grunn av lite bivirkninger ved bruk av anbefalte doser, sier seniorrådgiver Kristine Olsen i Folkehelseinstituttet.

Salget av reseptfri ibuprofen gikk ned med ni prosent i 2023 sammenliknet med 2022 målt i doser. Ibuprofen utgjorde 32 prosent av det totale salget av reseptfrie smertestillende midler i 2023. Reseptfritt selges ibuprofen i større grad i apotek enn i dagligvarehandelen målt i doser.

Salg av andre smertestillende legemidler som naproksen, kombinasjonspreparater med fenazon og koffein, acetylsalisylsyre (Aspirin®) og paracetamol i kombinasjon

med acetylsalisylsyre og/eller koffein (Paralen® og ParacetDuo®) utgjør en liten andel av det reseptfrie salget av smertestillende og febernedssettende legemidler.

Totalt ble det solgt nesten 8,8 millioner pakninger med slimhinneavsvellende nesenspray og nesedråper. Etter en stigende trend i salg av nesenspray over flere år, med unntak av 2020, var salget i 2023 omtrent uendret fra 2022. Likevel var nesenspray det mest solgte reseptfrie legemiddelet i Norge i 2023 målt i doser.

Hvert år publiserer Folkehelseinstituttet (FHI) tall fra sin grossistbaserte legemiddelstatistikk om salget av reseptfrie legemidler det foregående året. Grossistene rapporterer salget til FHI, som analyserer, kommenterer og publiserer dem. Grossistbasert legemiddelstatistikk omfatter alt salg av legemidler fra grossist til apotek, dagligvare (inkludert kiosker og bensinstasjoner) og institusjoner.

Helsedata kommer raskere

Foto: iStock.com

Forskere som har søkt om helsedata fra registrene, får nå tilgang på data betydelig raskere enn før, skriver Folkehelseinstituttet (FHI). En felles innsats fra Helsedataservice og registerforvalterne har tatt ned antall saker i kø til en brøkdel av det den var for ett år siden.

Det er spesielt køen om data fra legemiddelregisteret som har vært lang. Etter en omfattende tiltaksplan fra august 2023, er det nå levert ut data til alle søkere som har ventet mer enn ett år etter at innsendt søknad var fullstendig. Målet er å levere ut data til de aller fleste søknadene som kom inn i 2023 innen utgangen av juni 2024. I løpet av høsten 2024 er målet å kunne levere ut data i tråd med gjeldende frister.

– Dette er et arbeid vi har prioritert høyt hos oss de siste månedene. Det er godt å se resultatene, og det inspirerer til videre arbeid for å effektivisere og samkjøre registerfeltet hos oss i FHI, sier direktør for område for helsedata og digitalisering i FHI, Christine Bergland.

Generelt utleveres data fra Kreftregisteret og fra smittevernregistrene innenfor fristene på 30 og 60 dager.

For Norsk pasientregister (NPR) og Kommunalt pasient- og brukerregister (KPR) er situasjonen også bedre enn i fjor. Det er en nedgang i ventetiden på utlevering til forskning, og i 2024 vil FHI arbeide for å korte ned ventetiden ytterligere. Omtrent 85 prosent av datautleveringene fra NPR og KPR er til myndighetsformål, og disse utleveringene er alltid i rute.

Markant økning av antibiotika-resistente bakterier

Antall personer i Norge smittet med antibiotikaresistente bakterier økte i 2023 sammenliknet med 2022. Folkehelseinstituttet (FHI) er særlig bekymret for økningen av karbapenemase-produserende bakterier (CPO). I 2023 ble 251 personer meldt smittet, sammenliknet med 180 personer i 2022, og 68 personer i 2021.

– Økningen av CPO er svært bekymringsfull fordi de kan gi alvorlige infeksjoner, og vi har svært begrensede, noen ganger ingen, effektive antibiotika som fungerer, sier overlege Miriam Sare ved FHI.

– Økningen av CPO skyldes trolig en kombinasjon av utenlandsreiser og migrasjon til Norge fra land med høy forekomst av antibiotikaresistente bakterier. Medisinsk evakuering av pasienter fra Ukraina til norske sykehus har også bidratt, sier Miriam Sare.

Etter en nedgang i antall personer smittet med meticillinresistente gule stafylokokker (MRSA) i 2020 og 2021, som sannsynligvis var påvirket av restriksjoner i forbindelse med pandemien, har det vært en økning. I 2023 ble 2 545 personer meldt smittet med MRSA, en økning på 25 prosent sammenliknet med 2022 (2008 personer). Antall smittede personer med MRSA er nå tilbake på nivå med årene før